

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu IV Wydział Pracy oddalił wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce A. W. (1) w sprawie skierowanej przeciwko (...) Zespołowi Szkół (...) II w Z. o zapłatę.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że ustanowił dla powódki A. W. (1) adwokata z urzędu. W dniu 26 listopada 2013 roku Okręgowa Rada Adwokacka w Ł. wyznaczyła na pełnomocnika z urzędu adwokat A. Z.. W dniu 29 listopada 2013 roku adw. A. Z. złożyła wniosek o sporządzenie kopii wskazanych kart z akt sprawy. Na rozprawie w dniu 3 grudnia 2013 roku pełnomocnik powódki wniosła o odroczenie rozprawy, celem umożliwienia jej prawidłowego przygotowania stanowiska powódki. Odraczając rozprawę Sąd zobowiązał pełnomocnika powódki do złożenia pisma procesowego, w którym zajmie stanowisko wraz z wnioskami dowodowymi w terminie 21 dni. Pismem z dnia 23 grudnia 2013 roku pełnomocnik powódki poinformowała, iż nie ma kontaktu z powódką, która nie przekazała jej ani stanowiska w sprawie ani wniosków dowodowych. W związku z tym wniosła o przedłużenie terminu wyznaczonego przez Sąd o kolejne 21 dni, na co uzyskała zgodę. W dniu 14 stycznia 2014 roku adwokat A. Z. wniosła o zwolnienie jej z obowiązków pełnomocnika z urzędu powódki w niniejszej sprawie, z uwagi na unikanie przez powódkę kontaktu z pełnomocnikiem, a także brak zaufania powódki do pełnomocnika. Jednocześnie wniosła o przyznanie pełnomocnikowi kosztów pomocy prawnej udzielonej dotychczas powódce z urzędu oświadczając, iż koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części.

Sąd Rejonowy zważył, że wniosek pełnomocnika powódki podlega oddaleniu wskazując, że w okresie od 26 listopada 2013 roku do dnia 5 lutego 2014 roku (cofnięcie ustanowienia adwokata z urzędu), czynnościami podjętymi przez pełnomocnika powódki w sprawie były: złożenie wniosku o wydanie kserokopii kart z akt sprawy, udział w rozprawie z dnia 3 grudnia 2013 roku, gdzie pełnomocnik powódki złożyła wniosek o odroczenie rozprawy, wniosek o przedłużenie terminu do zajęcia stanowiska w sprawie i ostatecznie wniosek o zmianę osoby pełnomocnika z urzędu. W ocenie Sądu nie były to czynności związane z przedmiotem sporu, mogące mieć wpływ na wynik postępowania, które uzasadniałyby przyznanie i wypłacenie ze Skarbu Państwa pełnomocnikowi kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżyła pełnomocnik powódki adwokat A. Z.. Postanowieniu zarzuciła naruszenie:

- 1) art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze poprzez jego niezastosowanie;
- 2) § 19 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu poprzez jego niezastosowanie i oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu

W uzasadnieniu zażalenia skarżąca wskazała, że bezpośrednio po otrzymaniu zawiadomienia z Okręgowej Rady Adwokackiej w Ł. jako pełnomocnik powódki rozpoczęła wykonywanie czynności związanych bezpośrednio z udzielaniem pomocy stronie m.in. wykonała kserokopie kart akt sprawy, dokonując ich analizy, wezwała powódkę do stawiennictwa w kancelarii, następnie złożyła wniosek o odroczenie rozprawy, stawiając się na terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 3 grudnia 2013 roku, a po jej zakończeniu wraz z powódką analizowała sprawę, umawiając się jednocześnie na kolejne spotkanie z powódką w kancelarii. Pomimo wielokrotnych podejmowanych przez pełnomocnika prób nawiązania kontaktu, powódka nie stawiała się do kancelarii. Wobec postawy powódki i niemożności spotkania się ze stroną, pełnomocnik złożyła wniosek o zwolnienie od obowiązków pełnomocnika z urzędu, wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów pomocy prawnej z urzędu według norm przepisanych oświadczając, że nie zostały uiszczone w całości ani w części. Wobec wykonania przez adwokata czynności związanych bezpośrednio z udzieleniem pomocy stronie, dla której został on wyznaczony, adwokatowi należy się wynagrodzenie, które w tej konkretnej sytuacji winien ponieść Skarb Państwa.

Mając powyższe na uwadze skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przyznanie pełnomocnikowi kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje :

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 461 - dalej: rozporządzenie) stanowi, podobnie jak art. 29 ust 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (jedn. tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.), że koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa, przy czym rozporządzenie określa szczegółowe zasady ponoszenia tych kosztów przez Skarb Państwa. Skarb Państwa nie będzie nimi obciążony jedynie w sprawie, w której kosztami procesu obciążony został przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu. I w takim przypadku jednak, gdyby egzekucja tych kosztów przez pełnomocnika z urzędu okazała się bezskuteczna, do Skarbu Państwa "powraca" obowiązek przyznania ich ze środków publicznych (§ 21 rozporządzenia).

Instytucja pomocy prawnej jest wyjątkiem od zasady ponoszenia kosztów postępowania sądowego przez same strony (art. 98 k.p.c.). Celem przyznania prawa pomocy jest zapewnienie realizacji konstytucyjnego prawa do sądu osobom, które ze względu na brak odpowiednich środków nie są w stanie ponieść, między innymi, kosztów wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Pełnomocnikowi ustanowionemu na podstawie art. 118 k.p.c. należy się wynagrodzenie, jedynie za pomoc prawną rzeczywiście udzieloną. Decyzja o przyznaniu pomocy prawnej oznacza, że Skarb Państwa przejmuje na siebie ciężar finansowy związany z wynagrodzeniem pełnomocnika z urzędu i że sąd, jako dysponent środków publicznych, odpowiada za zasadność i legalność ich wydatkowania. Oznacza to uprawnienie i obowiązek Sądu ustalenia, czy pomoc prawna rzeczywiście została udzielona. W związku z tym zgodzić należy się z Sądem I instancji, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą oraz poglądami doktryny pełnomocnik ustanowiony z urzędu otrzymuje wynagrodzenie za faktycznie udzieloną pomoc prawną (por. post. NSA z dnia 22 grudnia 2004 r., sygn. akt OZ 720/04; post. NSA z dnia 28 maja 2008 r., sygn. akt I OZ 341/08; B. Dauter, B. Gruszczyński, A. Kabat, M. Niezgodka - Medek, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2009, s. 704). Wysokość przysługującego mu wynagrodzenia ustala się na podstawie odrębnych przepisów, tj. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W § 19 tego rozporządzenia mowa jest o tym, iż koszty nieopłaconej pomocy prawnej obejmują opłatę w wysokości nie wyższej niż 150 % stawek minimalnych, o których mowa w rozdziałach 3-5 oraz niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata. Z kolei w § 12 ust 1 cytowanego rozporządzenia określona została stawka minimalna kwoty, jaką przyznaje się pełnomocnikowi uczestniczącemu w sprawie z zakresu prawa pracy przed sądem.

Przepisy powyższego rozporządzenia nie określają, jakie czynności pełnomocnik powinien wykonać w trakcie postępowania, aby otrzymać wynagrodzenie. Jedynie § 2 powołanego rozporządzenia mówi o tym, iż sąd zasądzając opłatę powinien ocenić niezbędny nakład pracy adwokata, charakter sprawy oraz wkład pracy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że adwokat A. Z. podjęła czynności mające na celu przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy – zapoznała się z aktami sprawy, złożyła wniosek o kserokopie kart wymienionych w piśmie z dnia 29 listopada 2013 roku, była obecna na rozprawie w dniu 3 grudnia 2013 roku, złożyła wniosek o przedłużenie terminu do zajęcia stanowiska w sprawie. Ponadto zapoznała się z otrzymanym z Sądu materiałem, dokonała jego analizy, spotkała się z powódką ustalając dalsze etapy działania oraz wszelkie pisma kierowane do Sądu doręczała również powódce. Jedynie brak współpracy po stronie A. W. doprowadził do tego, że skarżąca złożyła wniosek o zwolnienie jej z obowiązku reprezentowania powódki z urzędu. Zatem nie można zgodzić się z Sądem Rejonowym, że podjęte przez pełnomocnika powódki z urzędu czynności, nie były związane przedmiotem sporu. Zdaniem Sądu Okręgowego były to czynności przedsięwzięte w kierunku rozpoznania sprawy.

Jedynie bierna postawa powódki sprawiła, że ta pomoc nie mogła być dalej udzielana. Skoro więc adwokat A. Z. poczyniła nakład pracy i udzieliła stronie pomocy prawnej, powinna otrzymać za wykonaną pracę wynagrodzenie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznał i nakazał wypłacić z funduszu Skarbu Państwa – kasy Sądu Rejonowego w Zgierzu na rzecz adwokata A. Z. kwotę 2.214 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu za pierwszą instancję.

Przewodnicząca: Sędziowie:

Z./ odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć adwokata A. Z..